

**ZVEZA ZDRUŽENJ BORCEV
ZA VREDNOTE NARODNOOSVOBODILNEGA
BOJA SLOVENIJE**

Einspielerjeva 6, 1000 Ljubljana
tel. 01 434 44 45 - fax: 01 434 41 17
e-mail: zzbnoob@siol.net

Ljubljana: 20.12.2011
Številka: 024-1/11

**PROGRAM DELA ZVEZE ZDRUŽENJ BORCEV ZA
VREDNOTE NOB SLOVENIJE ZA LETO 2012**

1. Skupna usmeritev

Zveza združenj borcev za vrednote NOB Slovenije (v nadaljnjem besedilu Zveza) bo v svojih organih in delovnih telesih ter v tesnem sodelovanju z združenji in drugimi kolektivnimi člani, ki jo tvorijo, tudi v letu 2012 uresničevala naloge v javnem interesu pri ohranjanju vrednot NOB, ustavno varovanih zakonskih pravicah vojnih veteranov, vojnih invalidov in žrtev vojnega nasilja ter na področju vojnih grobišč in spominskih znamenj. Pri tem se bo kot doslej javno odzivala ob pomembnejših družbenopolitičnih vprašanjih, povezanih z NOB.

V letu 2012 bo Zveza opremljala poslovne prostore s pisarniškim pohištvom in drugo opremo, prav tako pa bo izvedla nakup dveh računalnikov. Nadgrajevali bomo zbirko knjig naše knjižnice, ki jo imamo skupaj z Mestno knjižnico Ljubljana vključeno v sistem knjižnic po programu Cobis. Pripravili bomo tudi novo zbirko vseh aktov in dokumentov Zveze (v nakladi 1000 izvodov), ki jo bomo poslali vsem našim organizacijam in organom.

V letu 2012 bomo nadaljevali projekt uniformiranja praporščakov po vsej Sloveniji. poleg tega bomo sklenili pogodbo o medsebojnem sodelovanjem s Partizanskim pevskim zborom, kateremu bo ZZB plačala obleke s plašči za 40 pevcev v zameno za njihovo brezplačno nastopanje na naših prireditvah. Še naprej bomo nudili pomoč našim Združenjem borcev (v nadaljevanju ZB) na terenu.

Nadaljevali bomo tudi dosedanjo prakso posvetov vodstva Zveze pri naših organizacijah na terenu, kjer se bo ob širši razpravi celovito seznanjalo članstvo in nadaljevali izobraževanje naših funkcionarjev, ki bodo potrebovali znanje na posameznih področjih za uspešno izvajanje nalog v svojih ZB.

Pri uresničevanju svojih nalog bo Zveza sodelovala s pristojnimi organi Republike Slovenije, s Poveljstvom Slovenske vojske, s pristojnimi zavodi, lokalnimi samoupravnimi skupnostmi, z Ustanovo Franc Rozman-Stane in s drugimi sorodnimi organizacijami: Zvezo društev vojnih invalidov Slovenije, Zvezo veteranov vojne za Slovenijo, Zvezo policijskih veteranskih društev Sever, z Društvom TIGR, z Zvezo društev Rudolfa Maistra, Zvezo častnikov Slovenije, z Društvom izgnancev Slovenije, z upokojenskimi, sindikalnimi in drugimi organizacijami v zadevah skupnega interesa.

Zveza, kot pomemben del civilne družbe, bo tudi spremljala in sodelovala pri delovanju državnih institucij tako na gospodarskem, političnem, kulturnem, izobraževalnem, razvojnem področju in

povsod tam, kjer se odloča o človekovih pravicah, socialni in zdravstveni varnosti in drugih področjih, ki vplivajo na življenje ljudi v naši državi, v naših narodnih skupnostih v Italiji, Avstriji in Madžarskem ter drugih Slovencev po svetu. Naš cilj je, da z našimi aktivnostmi pripomoremo k umirjanju razgretega družbenega dogajanja in k stabilizaciji gospodarskih in družbenih razmer.

2. Skrb za ohranitev organizacijske in kadrovske strukture Zveze in združenj

V letu 2012, ki bo prvo leto novega štiriletnega mandata Zveze (2011-2015), bo posebna pozornost namenjena ohranjanju sedanje organizacijske mreže na vseh ravneh organiziranosti, zagotavljanju ustrezne kadrovske zasedenosti vseh organov in delovnih teles in odgovornemu uresničevanju sprejetih nalog na področju vrednot NOB. Povečali bomo tudi učinkovitost v medsebojnem povezovanju in sodelovanju.

Za ta namen naj bi zlasti:

- a) uveljavili načelo, da v vseh združenjih in njihovih krajevnih organizacijah pridobijo vsaj toliko novih članov kolikor bo zmanjšano njihovo število zaradi smrti, preselitev ali iz drugih razlogov;
- b) preprečili ukinjanje ali združevanje krajevnih organizacij, po možnosti pa kje ustanovili tudi kakšno novo;
- c) okrepili koordinacijsko vlogo pokrajinskih svetov ZB z uvedbo štiriletnega mandata predsednika, podpredsednika in sekretarja, ki ne bi bili obenem v enakih funkcijah v združenju;
- d) zagotovili trajno polno kadrovsko sestavo organov s sprotnim nadomeščanjem umrlih in drugih, ki svojih nalog ne morejo več opravljati;
- e) uvedli (ali nadaljevali) prakso rednega operativnega sestajanja izvršnih odborov združenj in rednega sestajanja vodstev krajevnih organizacij;
- f) spodbujali zadolžene za redno pregledovanje E-pošte, ki naj bi z njo sproti seznanjali predsednike in druge pristojne člane vodstev in poskrbeli za ustrezne odgovore Zvezi in drugim zainteresiranim v dogovorjenih rokih.

3. Izobraževanje aktivistov ZB

Zveza bo v letu 2012 organizirala enodnevne in dvodnevne seminarje za novoizvoljene člane vodstev krajevnih organizacij in združenj. Število bo odvisno od števila prijavitelcev.

Namen seminarjev je podrobneje seznaniti novoizvoljene aktiviste ZB z njihovimi nalogami in z načini delovanja v organizacijski strukturi organizacije.

V letu 2012 bo Zveza pripravila tudi seminar za delo z računalniki za tiste, ki so odgovorni v Združenjih za komunikacijo in E pošto med Zvezo in drugimi organi, po potrebi pa tudi za knjigovodsko računovodske sodelavce v finančnem poslovanju ZB. Sodelovali pa bomo tudi z društvom Simbioza, ki skrbi za računalniško izobraževanje starejših.

4. Spominske prireditve

V drugem letu partizanskega boja (1942) proti vsem trem okupatorjem, so se krepile organizacije OF, nastajali so zametki nove oblasti, ustanovljeni so bili novi bataljoni in odredi, ki so bili večinoma vezani na določeno ozemlje. V času od julija do oktobra 1942 so bile ustanovljene prve štiri slovenske brigade, ki so operirale na celotnem ozemlju takratne »Ljubljanske pokrajine«.

V tem letu se je zgodila tudi »roška ofenziva«. Tega leta je bil tudi prvi spopad z nemško policijo na Koroškem (Avstrija). Kljub izrednemu pritisku in žrtvam se je osvobodilni boj nadaljeval, o čemer

priča vrsto dogodkov tekom celega leta: Dražgoše, Poljanska dolina, Blegoš, Čreta, Dobravlje, Nanos, Pohorje.....

Na osnovi opisanih dogodkov bomo dali poseben poudarek na dogodke pred sedemdeseti leti. V sodelovanju z našimi združenji in drugimi veteranskimi organizacijami se bomo prizadevali za združevanje dogodkov iz leta 1942 in usklajevali prireditve ob posameznih obletnicah. Načrtovan koledar dogodkov in spominskih prireditev v letu 2012 je naslednji:

V mesecu januarju:

- **Osankarica na Pohorju – Slovenska Bistrica:** Žalna slovesnost pri spomeniku padlim borcem Pohorskega bataljona leta 1943.
- **Dražgoše – Škofja Loka:** Žalna slovesnost pri spomeniku padlim borcem Cankarjevega bataljona in žrtvam domačinov leta 1942 – 70. obletnica.
- **Ljubljana:** Žalna slovesnost ob mednarodnem dnevu holokavsta – osvoboditev prvega nacističnega taborišča Auschwitz leta 1945.

V mesecu februarju:

- **Sedlarjevo ob Sotli, Šmarje pri Jelšah:** Prihod 14. divizije februarja 1944 na Štajersko.
- **Stranice – Frankolovo, Slovenske Konjice:** Žalna slovesnost v spomin na 99 obešenih in enega ustreljenega talca leta 1945.

V mesecu marcu:

- **Golo – Ljubljana:** Prireditev v spomin na italijansko očiščevalno akcijo na Mokrcu, v kateri so zapirali domačine ter požgali vasi Golo in Škrilje – prve požgane vasi v Ljubljanski pokrajini leta 1942 – 70. obletnica.
- **Jelenov žleb, Ribnica:** Spominska prireditev o uspešnih bojih Gubčeve in Cankarjeve brigade z enotami italijanske divizije Maceratta, leta 1943.

V mesecu aprilu:

- **Nanos – Vipava, Ajdovščina:** Spominska prireditev v spomin na prvo večjo bitko z enotami italijanske vojske leta 1942 – 70. obletnica.
- **Ljubljana:** Prireditev v spomin na ustanovitev Osvobodilne fronte leta 1941 – tudi državni praznik in prireditev v spomin na zgraditev bodeče žice okrog okupirane Ljubljane – center upora NOB Slovenije proti vsem okupatorjem leta 1942 – 70. obletnica.

V mesecu maju:

- **Javorovica – Šentjernej:** Žalna slovesnost pri spomeniku nad 113 padlih borcev Cankarjevega bataljona 1944. leta, skupaj ob dnevu ustanovitve OF in praznovanju 1. maja.
- **Janče- Ljubljana:** Prireditev ob obletnici bojev II. grupe odredov z nemško vojsko in policijo na Jančah leta 1942 – 70. obletnica.
- **Orle – Ljubljana:** Slovesnost pri spomeniku na Orlah za padle partizane za osvoboditev Ljubljane; prireditve ob obletnicah osvoboditve Ljubljane – praznik mesta Ljubljane.
- **Topolšica – Velenje:** Podpis o vdaji Von Lehrove armade leta 1945.
- **Poljana – Prevalje:** Spominska prireditev ob obletnici zadnjih bojev II. svetovne vojne – še teden dni po kapitulaciji nacistične Nemčije leta 1945.

V mesecu juniju:

- **Ljubelj – Tržič:** Osrednja spominska slovesnost z mednarodno udeležbo ob obletnici osvoboditve taborišča Ljubelj in vseh nacističnih taborišč, kjer so bili naši rojaki leta 1945.
- **Ilirska Bistrica:** Na ukaz perfekta reške pokrajine so zaradi razvoja narodnoosvobodilnega boja italijanske oblasti pobile več domačinov, več sto poslali v internacijo in požgali šest vasi; to so prve požgane vasi na ozemlju rapalske Italije leta 1942 – 70. obletnica.

V mesecu juliju:

- **Celje:** Prireditev v spomin na ustreljene talce in pošiljanje osumljene v nemška koncentracijska taborišča v letu 1942 – 70. obletnica.
- **Pokljuka, Radovljica:** Pohod na Triglav z osrednjo prireditvijo na Rudnem polju v spomin na pohod partizanskih patrolj na vrh Triglava leta 1944.

- **Rog- Novo mesto:** Prireditev na Bazi 20 v spomin na dogodke ob italijanski »roški ofenzivi«, ki je trajala od 19. julija do 4. novembra in je zajela celotno Ljubljansko pokrajino leta 1942 – 70. obletnica.
- **Babna polica - Loška dolina, Cerknica:** Prireditev v spomin na težke dneve »roške ofenzive« na Notranjskem leta 1942 – 70. obletnica.
- **Trebelno – občina Trebnje:** Prireditev v spomin na ustanovitev prvih štirih brigad v času »roške ofenzive« leta 1942 – 70. obletnica.
- **Menina planina – Mozirje:** Prireditev v spomin na boje Zidanškove brigade, bataljona VDV in tudi preboja II. grupe odredov, ustanovitev IV. operativne cone, preboj XIV. divizije na Štajersko ter v spomin na vse padle borce na Menini planini.

V mesecu avgustu:

- **Želin – Vojsko, Idrija – Cerkno:** Prireditev v spomin na prenos ranjencev iz Primorske in Gorenjske na letališče Nadlesk v Loški dolini na Notranjskem z osrednjo prireditvijo na Vojskem leta 1944.
- **Ozeljan – Nova Gorica:** Prireditev ob 70. obletnici osvoboditve Prvega primorskega bataljona Simona Gregorčiča.

V mesecu oktobru:

- **Dobrníč, Trebnje:** Prireditev ob obletnici 1. kongresa Slovenske protifašistične ženske zveze leta 1943.
- **Maribor:** Prireditev v Mariboru v spomin na streljanje talcev in pošiljanje osumljenih v nemška koncentracijska taborišča.
- **Novo mesto – Žužemberk:** Žalna slovesnost pri spomeniku na Cvibljju za nad 2.000 padlih borcev in žrtev nasilja v letih 1941-1945.
- **Čreta – Žalec:** Prireditev v spomin na prvi frontalni spopad 1. štajerskega bataljona z nemško vojsko (policijo) na Štajerskem 26. oktobra 1941, ki jo je vodil komandant Franc Rozman- Stane.

V mesecu novembru:

- Žalne slovesnosti ob vseh grobnicah in spomenikih padlih za domovino. Večinoma le polaganje vencev, na največjih grobiščih tudi žalni kulturni programi (n.pr. ljubljanske Žale, Frankolovo, Črnomelj, Maribor, Trnovo). Polaganje vencev, deloma s kulturnim programom za 1. november ali med letom je tudi v zamejstvu v Italiji, Avstriji, Madžarski in Hrvaški (n.pr. Šarvar, Jasenovac, Rižarna, Rab, Gradec, Gonars).

Koledar osrednjih spominskih prireditev v letu 2012 in tudi vseh drugih spominskih prireditev naših organizacij bomo časovno usklajevali in objavili na spletnih straneh in drugih internih glasilih Zveze.

5. Spremljanje uresničevanja vojnih in drugih zakonov

V organih Zveze in združenj bomo kot doslej pozorno spremljali problematiko uresničevanja zakona o vojnih veteranih, zakona o vojnih invalidih, zakona o žrtvah vojnega nasilja, zakona o vojnih grobiščih, pa tudi drugih zakonov, ki urejajo pravice naših članov.

Še naprej si bomo prizadevali, da bi uvrstili med žrtve vojnega nasilja tudi otroke, ki so bili rojeni v partizanskih enotah ali dejavnostih v NOB in Primorcev, ki so bili mobilizirali v italijanske delovne bataljone.

Podpirali bomo predloge Društva izgnancev Slovenije in Društva žrtev okupatorjevega nasilja za primerno zakonsko poplačilo materialne vojne škode.

Vztrajali bomo pri zahtevi, da pristojno ministrstvo uredi odnose z občinami glede vzdrževanja in obnove vseh vojnih grobišč NOB na način, ki je podrobno predpisan v zakonu o vojnih grobiščih.

Združenjem in individualnim članom ZB bomo na njihovo željo dajali pojasnila in nasvete v zadevah pravic po vojnih zakonih, pa tudi v drugih formalno pravnih zadevah z delovnega področja Zveze.

6. Zdravstveno in socialno varstvo udeležencev NOB

Tudi v letu 2012 bomo spremljali dogajanja na področju zdravstvene in socialne varnosti v Sloveniji in nasprotovali morebitnim predlogom za krčenje socialno-zdravstvenih pravic udeležencem NOB. Vključevali se bomo v obravnavo zakonskih in drugih predlogov s teh področij in se po potrebi ustrezno odzivali v povezavi z drugimi seniorskimi organizacijami v okviru obstoječe koordinacije.

Zlasti bo pomembno spremljanje postopkov v zvezi s sprejemanjem zakona o dolgotrajni oskrbi in zavarovanju za dolgotrajno oskrbo ter sodelovanje pri pripravi podzakonskih aktov, nujnih za začetek izvajanja te dejavnosti. Na tem področju je posebej pomembna opredelitev storitev dolgotrajne oskrbe ter usposabljanje izvajalcev za to interdisciplinarno dejavnost, ki bo na določen način združila nekatere sedanje storitve zdravstvene nege in socialne oskrbe. Zagotoviti je treba tudi uporabnikom prijazno in dostopno uveljavljanje pravic.

Enako skrbno bomo sledili tudi nadaljevanju spreminjanja zdravstvene zakonodaje in pripravljanju podzakonskih predpisov s tega področja, pa tudi drugih usmeritev iz resolucije o programu zdravstvenega varstva do leta 2013. Kot doslej se bomo zavzemali za solidarnost na tem področju in za ohranitev našim članom in članicam, pa tudi drugim starejšim dostopne javne zdravstvene službe, tako da bi se dostopnost izboljšala oziroma se ne bi poslabševala.

Vključili se bomo v obravnavo in spremljanje izvajanja vladne strategije s področja aktivnosti in varstva starejših. Pomemben del tega dokumenta naj bi bolj posegel na področje preventivnih dejavnosti v starosti, medgeneracijskega sodelovanja, zagotavljanje dostopnosti starejših do potrebnih storitev v različnih okoljih, upoštevanje tudi povečevanje deleža najstarejših starih ljudi. Zveza bo še nadalje podpirala tudi prizadevanja za ponovno vzpostavitev in izvajanje celovitega gerontološkega programa v Republiki Sloveniji, predvsem medicinske gerontologije oziroma geriatrije. Potreba po takšni interdisciplinarni inštituciji se je ponovno pokazala tudi v razpravah o ureditvi dolgotrajne oskrbe.

Članicam in članom naše organizacije, zlasti vojnim veteranom, bomo, če bo potrebno, nudili strokovno pomoč pri uveljavljanju pravic in jim z nasveti pomagali pri reševanju socialno-zdravstvenih problemov. Skrbno bomo proučili vsako morebitno pobudo, predlog in ugotovitev, ki nam jo bodo sporočili s terena in se nanjo ustrezno odzvali.

7. Delovanje odborov žrtev vojnega nasilja

Nadaljevali bomo z obiski taborišč. Na pristojnih ministrstvih si bomo prizadevali, da bi se teh obiskov v letu 2012 udeleževalo določeno število srednješolske mladine. Ta oblika sodelovanja z mladino v zelo omejenem obsegu že obstoja (Mauthausen) vendar bi bilo potrebno, da to aktivnost razširimo in jo dvignemo na višjo strokovno in pedagoško raven. Na tem področju že delujejo nekateri odbori, ki bodo to aktivnost v letu 2012 nadaljevali (Neuengamme, Buchenwald –Dora, Auschwitz, Ravensbrück, Dachau, Mauthausen, Rab). Seveda je ta aktivnost povezana tudi z razpoložljivimi finančnimi sredstvi in odbori upajo, da se bodo finančne razmere v letu 2012 v tolikšni meri razjasnile, da bo možna realizacija teh mladinskih programov. V letu 2012 bo ponatisnjena tudi publikacija o koncentracijskem taborišču Rab v 2000 izvodih.

Odbor Auschwitz bo nadaljeval delo v zvezi z ureditvijo slovenske muzejske / spominske sobe v Auschwitzu. Ne glede na situacijo, ki je danes in v kateri ni nobene prizadevnosti v odborih Auschwitz v nekdanji Jugoslaviji, moramo v Sloveniji s to aktivnostjo odločno nadaljevati, tako da bi bila slovenska soba v tem taborišču predstavljena javnosti. V letu 2012 bodo, kot vsako leto taboriščni odbori organizirali obiske komemoracij po medvojnih nemških, italijanskih in hrvaških taboriščih.

Odbor Ravensbrueck predvidevamo organizacijo in izvedbo vseh naših tradicionalnih dogodkov, izletov in srečanj. Med drugim pripravljajo tridnevni izlet in ogleda taborišča v Nemčiji, udeležbo na zasedanju mednarodnega odbora Ravensbrück in izvedbo vseslovenskega srečanja taboriščnic v Portorožu. Skupaj z režiserjem si bodo prizadevali pridobiti sredstva na razpisu filmskega sklada Republike Slovenije in posneti film o Slovenkah v taborišču Ravensbrück in o aktivnostih slovenskih taboriščnic.

Odbor Rab – Gonars bo sodeloval s pripravjalnim odborom za izgradnjo spominsko-raziskovalnega centra Kampor – polje spominjanja. S tem bo povezano sodelovanje z Arhivom Slovenije, Narodnim muzejem in Muzejem novejšje zgodovine Ljubljana. Sodelovanje s temi tremi pomembnimi ustanovami mora sloneti predvsem na zagotavljanju strokovne vsebine, pomembne za Slovence. Načrtujejo tudi sodelovanje z arhitekti zaradi izbire najprimernejšega prostora, kjer naj bi stal spominsko-raziskovalni center.

Odbor Buchenwald – Dora bo ob osvoboditvi taborišč (11. april 1945) organiziral obisk spominskih slovesnosti, predstavnik odbora pa se bo udeležil zasedanja mednarodnega komiteja. Poleg tradicionalnega srečanja preživelih in njihovih svojcev v Logatcu, odbor zbira material za muzej in dokumentarni film o taborišču Buchenwald.

Odbor društva taboriščnikov-ukradenih otrok bo organiziralo srečanje članov ukradenih otrok ob 70. obletnici aretacij, sodelovalo z drugimi taboriščnimi odbori in pripravljalo celovit dokumentarni film o ukradenih otrocih. Sodelovali bodo tudi pri projektu opremljanja spominske sobe v Auschwitzu.

V kolikor bo odobren program realizacije filma o Slovencih v koncentracijskih taboriščih, ki ga pripravlja muzej novejšje zgodovine Slovenije, bodo v tem projektu v letu 2012 sodelovali vsi taboriščni odbori.

Odbor Mauthausen Slovenije, ki bo predsedoval mednarodnem odboru Mauthausen še v letu 2012, je po uradni dolžnosti tudi član Mednarodnega Foruma Mauthausen, ki deluje v okviru avstrijskega notranjega ministrstva in sodeluje pri organizaciji in ohranitvi ostankov taborišč, postavitvi in ureditvi muzejev in pri izobrazbi prihajajočih generacij.

Z Muzejem novejšje zgodovine Slovenije zelo uspešno sodelujemo, kar se bo v naslednjem letu tudi nadaljevalo.

Kot vsako leto odbor Mauthausen GO ZZB NOB in občina Tržič organizirajo na severni in južni strani Ljubelja odmeven spominski shod.

Upamo, da se bodo razmere okoli upravljanja nacionalnega objekta Ljubelj s strani Ministrstva za kulturo uredile in da bomo v letu 2012 imeli jasno sliko o statusu tega spominskega obeležja in financiranju vsakoletne prireditve.

Načrtujemo okrepitev stikov in sodelovanje z Amicale de Natzweiler / Struthof v Parizu in upamo, da bomo skupno z občino Tržič, ki je pobratena z krajem Ste-Marie-aux-Mines kjer je bila med II svetovno vojno podružnica taborišča Natzweiler.

Aktivnost so napovedali tudi odbora **Neuengamme, Dachau**, vendar še niso predložili program dela. Slabše kaže z ostalimi odbori, ki kot kaže, so zamrli in jih bomo vključili v druge odbore.

Sredi novembra 2011 pripravljamo tudi prvo sejo članov koordinacijskega odbora žrtev vojnega nasilja, ko bomo imeli izdelan tudi finančni program. Takrat bomo dorekli tudi predlog, da bi organizacijo proslave dneva holokavsta (ki je tudi državni praznik) prenesli na državo, saj jo zaradi kadrovskih in drugih problemov taboriščni odbori ne zmorejo več kakovostno organizirati.

8. Mednarodna dejavnost

Komisija za mednarodne odnose bo v letu 2012 obravnavala aktualna mednarodna in zunanjepolitična vprašanja, ki vsebinsko zadevajo vrednote NOB. Utrjevala bo sodelovanje z Zvezami borcev NOB bivših republik SFRJ in z naprednimi veteranskimi organizacijami v sosednjih in drugih državah ter aktivno delovala v mednarodnih borčevskih organizacijah in združenjih. O ocenah, mnenjih in predlogih bo redno poročala predsedstvu ZZB NOB.

Komisija bo v okviru programa svojega dela (4-5 sej) namenila pozornost zlasti naslednjim aktualnim temam in konkretnim nalogam:

- Ocena dosežene stopnje in možnosti nadaljnje krepitve sodelovanja ZZB NOB z borčevskimi in protifašističnimi organizacijami v sosednjih državah (Vsedržavno združenje partizanov Italije – ANPI; SAAB –Hrvaške; Zveza koroških partizanov in antifašistov) – Vloga naprednih slovenskih (manjšinskih) organizacij.
- Poglobljanje svetovne finančno-socialne krize – težnje reševanja nastalega položaja z nedemokratskimi (neofašističnimi) metodami in sredstvi.
- Vloga slovenske države in njene vojske v reševanju svetovnih kriznih žarišč (Afganistan, Kosovo, BiH, itd) z skupno sejo s Komisijo ZZB za obrambna vprašanja.
- Udeležba na vsakoletnem srečanju SUBNOR v Beogradu.
- Udeležba na vsakoletnem srečanju z VZPI-ANPI treh pokrajin FJK (sodelovanje predstavnika nacionalnega vodstva).
- Udeležba na letnih srečanjih ZZB NOB - SAAB Hrvaške (V Sloveniji in na Hrvaškem).
- Udeležba na letni konferenci Svetovne federacije veteranov.
- Delegacije ZZBNOB se bodo udeležile naslednjih spominskih slovesnosti:

AVNOJ v Jajcu; obletnice bitke na Neretvi; slovesnosti v Kumrovcu (polaganje venca 4. maja in za Dan mladosti 25. maja); spominske proslave v Kučibregu; spominskega dneva v Jasenovcu; proslave na Avstrijskem Koroškem; komemoracije v Bazovici, Trstu in Gonarsu. Poleg tega bomo obiskali Užice v Srbiji, kjer je bila ustanovljena tam prva slovenska četa.

9. Skrb za spomenike in spominska znamenja NOB

Tudi v letu 2012 bomo nadaljevali poslanstvo evidentiranja, registriranja nepremičnin kulturne dediščine in spomenikov NOB, dajali bomo pobude za razglasitev posameznih objektov in območij kulturne dediščine za spomenike lokalnega in državnega pomena oz. za vpis v register kulturne dediščine. Pri ustreznih upravnih organih se bomo zavzemali, da se bo končno razčistilo vprašanje lastništva nepremičnine kulturne dediščine in spomenikov NOB in da se bodo ti ustrezno dokumentirali v zemljiški knjigi in drugih dokumentih. Še naprej se bomo zavzemali, da bodo krajevne skupnosti in občine uredile ažurno vzdrževanje (odpravljanje poškodb, čiščenje, urejanje okolice, dostopnost) nepremičnin kulturne dediščine in spomenikov NOB. Spodbujali bomo združenja in njihove krajevne organizacije, da bodo spomeniki, grobovi in grobišča urejena ter okrašena, tudi ob praznikih.

V letu 2012 bo izdelan grb Slovenije za muzej v Jajcu, ker je bil ta med vojno v BIH uničen.

Budno bomo bdeli nad morebitnimi naravnimi in namernimi poškodbami, onečaščenji, odstranitvami (krajami) spomenikov ter nad posegi v spomenike in kulturno dediščino mimo ustreznih zakonsko določenih strokovnih dovoljenj in navodil. O njih bomo obveščali župane, zavode za varstvo kulturne dediščine, o napadih na spomenike pa tudi policijo, pri katerih bomo zahtevali izsleditev storilcev in njihovo sankcioniranje. Proučili bomo možnosti za organiziranje slovenske partizanske poti s smotno vključitvijo že uveljavljenih poti in pohodov.

10. Informiranje, propagandna in promocijska dejavnost

Program informativne dejavnosti za 2012 je možno načrtovati na utečenih osnovnih dejavnostih, ki že leta delujejo, so vraščene v celotno dejavnost Zveze in v precejšnji meri tudi sprejete v širši javnosti. Še vedno pa pri tem ostaja močno pomanjkljiv odgovor na vprašanje, kako v današnjih razmerah na sodoben način uveljaviti vrednote in moralna sporočila NOB.

Zato želimo pripraviti raziskovalno usmerjen projekt, ki bi širši javnosti skušal predstaviti vrednote NOB s sporočili za današnji čas. K sodelovanju bi pritegnili mlajše zgodovinarje, sociologe, socialne psihologe, ekonomiste in politologe, ki bi iz različnih zornih kotov osvetlili moralne prvine medvojnega in današnjega časa ter na teh spoznanjih oblikovali možna sodobna sporočila vrednot in odnosov med ljudmi iz časov NOB.

Spletna stran objavlja aktualne dogodke o dejavnosti Zveze in sega skoraj v celotno organizacijsko mrežo. Potrebno pa bo sprotno posodabljanje, da jo bodo še bolj obiskovale mlajše generacije in bo omogočala dvosmerno komunikacijo. Precejšen napredek je že dosežen, vendar ta dejavnost potrebuje stalna vlaganja in kadrovske okrepitve, ki je Zveza sama težko zmore. Vsekakor bomo nadaljevali z aktivnostjo na »Facebooku« in na tem omrežnem portalu z urednikom in sodelavci iz vseh pokrajin plemenitili in aktualizirali sporočila NOB in njegove vrednote ter vabili k sodelovanju tudi mlajše generacije.

»Sporočila« izidejo štirikrat letno kot interni bilten Zveze in opravljajo pomembno vlogo v notranjem komuniciranju. Zato bodo »Sporočila« morala še naprej redno izhajati, čeprav Zveza le stežka pokrije tiskarske in distribucijske stroške.

»Svobodna misel« izhaja kot štirinajstdnevnik in v svoji uredniški politiki povezuje moralno izročilo osvobodilnega gibanja in pogled na najpomembnejša aktualna vprašanja v Sloveniji, Evropski uniji in globaliziranem svetu. Upravičeno je mogoče pričakovati, da bodo njeni uvodniki in komentarji v letu 2012 tako kot doslej izostreno presojali vsa pomembnejša dogajanja danes tudi skozi moralna sporočila NOB.

Svobodna misel ima tudi svojo spletno stran (www.revija-svobodnamisel.si), na kateri je bilo v dobrih dveh letih delovanja zabeleženo več kot 60.000 obiskov. Od letošnjega poletja deluje tudi profil na Facebooku, ki ima trenutno več kot 250 rednih obiskovalcev, dnevno pa je na njej zabeleženih več kot 10 obiskov oziroma klikov »všeč mi je«, odvisno od tega, kakšna vsebina je naložena. Tako spletno stran kot Facebook profil urejajo v uredništvu brezplačno in volontersko, vendar bo z naraščanjem dela potrebno to v letu 2012 materialno ovrednotiti.

Naročnikov ima Svobodna misel samo pri slabi desetini članstva Zveze, s takšno naklado pa ne more pokriti vseh stroškov, zato denarno in s promocijskimi dejavnostmi v svoji organizacijski mreži pomaga Zveza.

»Novi razgledi« kot priloga »Svobodne misli« ali ob posebnih priložnostih hkrati tudi kot samostojna publikacija odpirajo relevantna družbena in ekonomsko – politična vprašanja, za kar so zadnji dve leti prejemale tudi subvencijo Ministrstva za kulturo. To pa je pokrilo le četrtno stroškov. Dosedanje številke »Novih razgledov« so potrdile smiselnost koncepta, zato jih je vredno ohraniti tudi v prihodnjih letih. Družba Svobodna misel d.o.o. sama tega finančno ne zmore, zato bo v prihodnjem letu treba iskati še nove denarne vire. Možnosti je vendarle nekaj tudi za pridobitev državnih in drugih sredstev preko različnih razpisov v kulturni, raziskovalni in izobraževalni sferi.

Za stroške izhajanja Svobodne misli in njeno promocijo bo tudi v letu 2012 potrebno zagotoviti okoli 50.000 € in poiskati še dodatne vire za Nove razglede. Pripravili bomo brošuro z zbirko dokumentov ZB za potrebe organizacij in za izobraževalne namene (1.500 izvodov).

11. Pomlajevanje ZB in prenos vrednot na mlajše generacije

Aktivnosti, ki so se začele v letu 2010 in potekale v letu 2011, se bodo nadaljevale tudi v letu 2012. Ključni namen različnih dejavnosti je skrb za oživljanje, prenašanje, razširjanje in utrjevanje vrednot NOB na mlajše generacije. To pomeni pregled in ocenjevanje vključenosti teh vrednot v redno vzgojno delo in izobraževanje, različne prosto časovne dejavnosti ter nudenje podpore odgovornim nosilcem na teh področjih. Hkrati je cilj tudi vključevanje večjega števila mladih (mlajših) v članstvo ZB in ZZB in v vodstvene organe organizacije.

Doseganje teh ciljev bo potekalo:

- S preverjanjem prizadevanj, kako različne enote Ministrstva za šolstvo in šport (Urad za razvoj šolstva, Šole za ravnatelje, Zavoda za šolstvo, Center za šolsko in občolsko dejavnost) nadaljujejo z uresničevanjem predlogov projektov, ki jih je ZZB izoblikovala v letu 2010: »Priporočila za obogatitev vzgoje in izobraževanja mladih za aktivno državljanstvo«; predlog vseslovenske akcije »Kamenček k piramidi za Jakca in Vinka« ter organiziranje seminarjev za učitelje o značilnostih in posebnostih NOB in OF; s priporočilom, da se nadaljuje bralna značka (začeta v letu 2010/11) s težiščem na leposlovnih in zgodovinskih delih, ki omogočajo spoznavanje in razumevanje tragične narodne usode v času NOB in smisel upora zoper iztrebljenje, na delih, ki so tematsko usmerjena v različne vidike nasilja (brisanje nacionalne identitete, množični izgoni slovenskega prebivalstva zaradi ponemčenja, izgoni v koncentracijska taborišča, itd.) v času okupacije in narodnoosvobodilnega boja.
- Z analizo, ki naj odgovori na vprašanje, kako je sploh navzoč NOB v učbenikih zgodovine in v izobraževanju v osnovni in srednji šoli.
- Z neposrednim sodelovanjem članov ZB za vrednote NOB s šolami na različne načine, npr. ure spominov, ipd.; s pritegovanjem učencev in dijakov ter vseh drugih mlajših (mladih) kot odgovornih in nastopajočih v kulturnem programu na tradicionalnih prireditvah, kot so srečanja in proslave ob pomembnih obletnicah dogodkov NOB (ki so krajevno, območno in državno pomembne).
- Z vključevanjem mladih v različne športno-rekreativne prireditve, ki so se razvile iz potrebe, da se žlahtna tradicija tovarštva in razumevanja, ki je bila pomembno vezivo partizanskih borcev in aktivistov OF v času NOB, ohranja in krepi ter daje smisel sedanjim udeležencem (npr. kolesarski maraton Franja, pohodi po poteh brigad, ipd.).
- Z oblikovanjem novih možnosti za skupinsko športno rekreativno delovanje na podlagi obujanja krajevno pomembnih dogodkov in osebnosti, ki lahko služijo kot vzorniki in vzornice za sedanje mlade (npr. tekmovanja v različnih panogah v spomin na..., tek po sledih....., tabor....., delovna brigada.....).
- S podporo organiziranju debatnih krožkov o drugi svetovni vojni in vlogi OF ter NOB; pri dramskih krožkih s spodbujanjem k izvedbi del, ki so bila igrana v partizanskem gledališču; s priporočilom pevskim zborom, da vključijo v program učenja vsaj eno partizansko pesem, in s podporo festivalu partizanskih pesmi v izvedbi učencev in dijakov (začetek v letu 2011).
- S spodbujanjem raziskovanja različnih vidikov upora (npr. zaledno delo aktivistov, aktivistk OF) v raziskovalnih krožkih; zbiranje spominskega gradiva v neposrednih stikih z ostarelimi borci/borkami in aktivisti/aktivistkami OF, s čimer se lahko ustvarja zavedanje o pomenu solidarnosti v premagovanju mnogih težav v vojnem času (ali tudi ob velikih naravnih nesrečah), hkrati pa se z neposrednimi stiki obogati življenje starejših.
- S spodbujanjem in podporo pri organiziranih ekskurzijah v tiste kraje, kjer so pomembni spomeniki partizanskemu boju in/ali dokazi humanosti, tovarštva in solidarnosti v najtežjih pogojih (npr. partizanska bolnišnica Franja in druge) ter v tiste kraje (doma in v tujini – npr. Ljubelj, Rab, Gonars, Auschwitz, Dachau, Buchenwald, itd.), kjer so vsakomur vidno dostopne grozote množičnega fašističnega/nacističnega uničevanja slovenskega in zlasti judovskega prebivalstva.

- Z začetnimi pripravami za izvedbo projekta Slovenska partizanska pot.
- S slavnostnim sprejemom novih članov v ZB za vrednote NOB (ob hkratni simbolni obdaritvi s knjigo o NOB).

Odgovorni nosilci različnih aktivnosti so tako vodstva ZB na vseh ravneh kot tudi različna druga društva in podmladki tistih strank, ki sprejemajo vrednote NOB kot moralno izhodišče za svoje delovanje.

12. Zgodovinopisje

V letu 2012 bomo nadaljevali s projektom Monografija o « IV operativni coni», ponatisnjena bo publikacija o koncentracijskem taborišču Rab v 2000 izvodih, odbor Mauthausen bo izdal novo brošuro: Vodič po taborišču Mauthausen, kajti stara brošura, ki je bila izdana pred leti je pošla in nujno potrebujemo novo. Brošura bo vsebinsko prenovljena in bo vsebovala novejša dognanja o taborišču kakor tudi nekatere še neobjavljene posnetke iz arhivov. V novo brošuro bo vključen tudi vodič po taborišču Gusen I in II. Prav tako pa bo izdan nov vodič po taborišču Ljubelj in ponatis izrednega dela pokojnega Franceta Filipiča: "Slovenci v Mauthausnu". Izdali bomo tudi publikacijo dr. Janka Pleterskega »Preklicati revolucijo v slovenski zgodovini« v 1500 izvodih.

13. Podeljevanje priznanj

V letu 2012 se bo delo odbora za priznanja nadaljevalo, kot pretekla leta. Potrebna bo poglobljena ocena dosedanjega podeljevanja priznanj in prilagoditi temu tudi nadaljnje aktivnosti.

Program za leto 2012 je naslednji:

- Eno do dve listini za posebne zasluge;
- 60 zlatih plaket, od tega 20 za življenjsko delo;
- 90 srebrnih plaket;
- 200 priznanj praporščakom.

Pričakujemo, da se bodo Združenja dosledno držala Pravilnika o dodeljevanju priznanj, kot tudi dogovora, da so vsa priznanja obravnavana na nivoju Pokrajinskega sveta in vsebujejo podpis trenutno aktualnega predsednika Pokrajinskega sveta.

Razdelitev kvot po Pokrajinah bomo nadaljevali po ustaljeni praksi na osnovi članstva v Pokrajini na dan 31. 12. 2010.

Nadaljevali bomo tudi s podeljevanjem priznanj za praporščake, ki smo ga uvedli v letu 2011 ob 70. obletnici OF. Na osnovi Pravilnika o priznanjih bomo v letu 2012 podelili približno 200 posebnih priznanj našim zelo zaslužnim in vestnim praporščakom.

Postopoma bomo razdelili miniaturne znake dosedanjim odlikovancem in z njimi dopolnili priznanja novih.

Ta program bomo med letom po potrebi dopolnjevali glede na razmere v družbi in v organizacijah ZB.

PRESEDNİK
Janez Stanovnik